

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku M. M.
przy uczestnictwie J. M.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 kwietnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 14 stycznia 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) przyznaje radcy prawnemu A. K. ze środków budżetowych Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w G. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być

osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestnik wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które zostało sformułowane w formie pytania: „czy odrębna własność lokalu mieszkalnego, nabyta według treści aktu notarialnego przez obydwójga małżonków w drodze przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do tego lokalu, które przysługiwało wedle dokumentów wewnątrzspółdzielczych obydwójgu małżonków, które to lokatorskie prawo do lokalu zostało nabyte w drodze zamiany z prawem lokatorskim do innego lokalu należącego do odrębnego majątku jednego z małżonków, jest surogacją tego istotnego składnika majątkowego w myśl art. 33 ust. 10 k.r.o.?”.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik ograniczył się jedynie do sformułowania pytania, nie przedstawił zaś argumentów, jakie mogły przesądzać o kierunku rozumowania prowadzącego do udzielenia na nie odpowiedzi. Tymczasem Sąd Najwyższy zajmował się wielokrotnie problemami tożsamymi lub zbliżonymi do przedstawionego przez uczestnika. Sąd Najwyższy wyjaśnił już między innymi, że o przynależności do majątku wspólnego małżonków spółdzielczego prawa do lokalu rozstrzygały przepisy obowiązujące w dacie uzyskania tego prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2003 r., IV CKN 274/01, nie publ.). Wobec tego o przynależności spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego do majątku wspólnego obojga małżonków decyduje nie tylko reguła ogólna z art. 33 k.r.o., lecz szczególne unormowanie, przykładowo przewidziane w nieobowiązującym już art. 215 § 2 ustawy z 6 października 1982 r. - Prawo spółdzielcze (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 1999 r., I CKN 1092/97, nie publ.). O zasadach rozstrzygających o przynależności praw do lokali ustanawianych na podstawie prawa spółdzielczego do majątków odrębnych małżonków lub ich majątku wspólnego, Sąd Najwyższy wypowiedział się w uchwale całej Izby z 30 listopada 1974 r., III CZP 1/74 (OSNC 1975, nr 3, poz. 37).

Z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, że uczestnik 16 grudnia 1983 r. uzyskał spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, a po zawarciu związku małżeńskiego strony - w drodze zamiany - nabyły inne spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, do którego - stosownie do art. 215 prawa spółdzielczego - współuprawnieni byli oboje małżonkowie. Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu miało status prawa niezbywalnego, niedziedzicznego i niepodlegającego egzekucji (art. 218 § 1 prawa spółdzielczego). Przedmiotem rozliczeń ze spółdzielnią i między współuprawnionymi do tego prawa mógł być co najwyżej wkład lokatorski związany ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu, nie zaś samo to prawo. O przynależności do majątku wspólnego wkładu lokatorskiego lub budowlanego zgromadzonego przed przydziałem lokalu, niezależnie od pochodzenia środków, z których został zgromadzony, rozstrzygał art. 215 § 4 prawa spółdzielczego.

Odrębną własność lokalu mieszkalnego, a zatem nieruchomości lokalową, strony nabyły niewątpliwie w czasie trwania małżeństwa. Prawo własności

wyodrębnionego i nabytego lokalu niewątpliwie przysługiwało im wspólnie, a skoro ma ono charakter zbywalny i podzielny, to mogło być też przedmiotem podziału w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującemu uczestnika z urzędu orzeczono stosownie do § 4 ust. 1 i 3 i § 8 pkt 1 w zw. z § 10 pkt 8, § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1801).

jw